

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čakovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravišтво: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
3000 din, pol strani 1500 din, četrt
strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za
naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

Vojna na morju in na kopnem

Boj za Atlantik se obeta

Prevozu ameriške pomoči grozijo nemške podmornice in letala

Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Roosevelt ima v žepu dovoljenje senata in parlamenta, da po svoji razsodnosti pošilja demokratičnim državam v Evropo pomoč glede raznih vojnih potrebščin in živeža. Krediti za pomoč so odobreni, blaga je dovolj pripravljena, treba ga je samo prepeljati z ladjami preko Atlantskega oceana. Prevoz pomoči pa bo trd oreh, ker je Atlantik posejan z nemškimi podmornicami, ki so za Anglijo največja nevarnost, in so prizadejale angleškim prevoznim ladjam že zelo občutno škodo. Zato se Angleži z Amerikanci vred zavedajo nevarnosti, ki jih čaka na morju.

Konvojski prevoz

Doslej so vozile angleške ladje v tako zvanih konvojih ali večjih skupinah, katere so spremljale v večjih ter manjših razdaljah vojne ladje in predvsem pa lahko gibljivi rušilci. Konvojski način prevoza je zelo mnogo trpel radi nemških podmornic in letalskih bomb.

Veriga rušilcev

Sedaj pa, ko bo šlo za prevoz ameriške pomoči, kateremu so napovedali Nemci boj na

življenje in smrt s podmornicami in letali, predlagajo ameriški strokovnjaki ukinitve konvojev. Namesto dosedanjih konvojev naj bi bila zgrajena veriga rušilcev preko Atlantskega morja, v koje zaščitni bi plule trgovske ladje. Amerikanci svetujejo, da bi lahko imelo 40 rušilcev stalno potruljno službo, 10 pa bi jih bilo v rezervi ter služilo za dovoz petroleja kot pogonskega sredstva ladjam. Ti rušilci bi lahko desetkrat na dan nadzirali progo, dolgo 50 milj (milja je 1609,3 m), vsaka milja v verigi bi bila v dosegu rušilcev najkasneje v 2—3 urah. Nobena trgovska ladja bi ne bila več kakor eno uro oddaljena od zaščitne vojne ladje.

★

Bližnja bodočnost bo dokazala, kakor hitro se bo začela borba nemških podmornic in letal na prevoze v Anglijo ter Grčijo, če se bo nov način zaščite trgovskih ladij v praksi res obnesel.

Dejstvo je, da se bo začela v najkrajšem času najbolj srdita pomorska vojna na Atlantiku, ki bo zelo, zelo odločilna.

Povečani in znatno poostreni nastop nemških podmornic in letal na Atlantiku bi naj bila priprava za splošni napad na Angleže.

Po hudih bojih zatišje v Albaniji

Sedem dni trajajoča ofenziva

Poročali smo že, da so naperili Italijani v osrednjem frontnem odseku v Albaniji pri mestu Tepeleni ofenzivo, ki je trajala z malimi presledki sedem dni. Dne 18. marca so italijan-

ski napadi prenehali, ker je treba napadalne divizije za fronto zopet urediti. Zatišje izrabljajo Grki za utrjevanje svojih gorskih postojank, da bodo še bolj nezavzetne, kakor so bile doslej.

Boji za vzhodno Afriko

Iz Agordata in Barentu do Keren

Angleške čete so prekoračile iz strani Sudana meje najstarejše italijanske kolonije Eritreje v vzhodni Afriki sredi januarja. V začetku februarja so zadele na prvi junaški odpor Italijanov med mestoma Agordat in Barentu, ki sta bila po trdem ter junaškim odporu italijanskim čet zasledena. Del Italijanov, ki so branili omenjeni mesti, se je umaknil skozi gorate eritrejske dele v najmočnejšo trdnjavo Keren, za koje posest so se bili v minulem tednu najbolj srditi boji.

Važnost Keren

Mesto Keren leži na zelo visoki planoti 1425 metrov nad morjem in šteje brez vojaške posadke 6000 prebivalcev. Bilo je že v turških časih zelo močno utrjeno. Italijani pa so spremenili Keren v pravo visokogorsko trdnjavo, kateri je težko priti do živega. Keren leži ob edini eritrejski železnici, ki vodi iz glavnega pristanišča Masave preko prestolnice Asmare, ki šteje 48.000 prebivalcev, k Agordatu. Keren je ključ do Asmare, Masave in dalje proti jugu v Abesinijo.

Italijani se dobro zavedajo, da branijo s Kerenom svojo najstarejšo afriško kolonijo Eritrejo in z njo vred tudi Abesinijo od severa.

Obramba Keren

Močnim italijanskim utrdbam okrog Keren se je bilo zelo težko približati. Angleži so morali napraviti obkoljevalne manevre, da so se lahko lotili kerenske trdnjave od severa ter juga. Dne 13. februarja je bil Keren z velikimi težavami obkoljen od vseh strani in se je pričela oblega.

Italijanskih branilcev je okoli 25.000 mož, med katerimi so izbrane čete »savojskih grenadirjev«. Povrh pa so Italijanom na razpolago močno utrjene postojanke okoli mesta v višini nad 2000 metrov.

Italijanski izpadi

Trdnjavska posadka se je postavila po obkolitvi s neverjetno žilavostjo v bran. Dne 13. marca so poskusili Italijani s silovitim izpadom iz trdnjave, da bi predrli obkoljevalni obroč. Istočasno z izpadom so vdrli Angleži v utrbeni pas na drugem mestu in so zasedli

več važnih postojank. S tema dejanjema se je vnel srdit boj za posest utrdb okrog Keren.

Italijani so že ponovno prešli v protinapade, ki so prizadejali oblegovalcem hude izgube. Pri enem takih napadov je junaško padel na čelu svojih bataljonov italijanski general Lorenzini. Zadel ga je granata.

Dva napada na Keren

Dne 15. marca so indijske, angleške in čete »svobodnih Francozov« začele z velikim napadom na kerenske utrbe. Uvod in priprava na napad je bilo silovito bombardiranje s strani letalstva in topništva en dan poprej. Angleške in indijske čete so prešle nato v napad na nož proti Bigadirskemu vrhu. Imenovana točka je najvažnejša gorska obrambna postojanka Keren, ki je bila zavzeta z ogromnimi žrtvami. Sledil je prodor angleških tankov, katerim je uspel prehod preko italijanskih postojank.

Druga skupina angleške in indijske vojske je napadla kerenske utrbe s pomočjo čet »svobodnih Francozov« od severa in je zasedla drugo postojanko.

Zasedba Berbere in Džidžige

Pred meseci so izgubili Angleži v vzhodni Afriki ob morju ležečo britansko Somalijo. Italijanom je uspelo, da so zasedli Berbero, glavno mesto te pokrajine, in s to zasedbo je bila izgubljena celotna kolonija.

Dne 17. marca pa so sporočili Italijani v svojem vojnem obvestilu, da so se pojavile pred Berbero močne skupine angleških ladij, ki so hudo obstreljevale mesto in so po obstreljevanju izkrcale čete. Italijani so se branili z obale s strojniškim in topniškim ognjem, vendar je bil odpor s pomočjo težkih topov z angleških ladij obvladan in se je morala berberska posadka predati.

Z zopetno zasedbo Berbere so dobili Angleži mnogo krajšo pot za oskrbovanje južnoafriške armade z morja, ki je na pohodu v Abesinijo iz italijanske Somalije od juga.

Južnoafriške čete, ki so na poti iz italijanske Somalije, so zasedle v minulem tednu abesinsko mesto Džidžigo. Imenovano mesto šteje 4000 prebivalcev, leži 80 km vzhodno od drugega največjega abesinskega mesta Harar, ter 96 km od Direlave ob železniški progi Džibuti—Addis Abeba. Džidžiga je važno in zadnje cestno križišče na cesti, ki veže abesinsko prestolnico Addis Abebo z morjem. Pri zasedbi mesta so sodelovala južnoafriška letala.

Kakor hitro so dobili Angleži zvezo med Džidžigo in Berbero, je Italijanom na razpolago samo še ena cesta proti obali Indijskega oceana, namreč železniška proga proti Džibutiju v francoski Somaliji.

★

Angleži zavzeli Džarabub

V četrtek so Angleži navalili na zelenice Džarabub, ki leži južno od Soluma v Libiji. Naval je bil tako hud, da se je morala italijanska posadka v petek popoldne predati angleški premoči. To je zadnji kraj v italijanski Libiji